

Etnedal kommune

PLANPROGRAM
KOMMUNEPLANENS AREALDEL

2018 – 2028

UTKAST

Etnedal kommune PLANPROGRAM KOMMUNEPLANENS AREALDEL 2018 – 2028	Opprettet dato	18.01.2017	
	Godkjent av	Kommunestyret	XX.XX.2017
	Lagret	F:\Etnedal\Plan og næring\ Kommuneplanens arealdel_revisjon 2017	
	Filnavn	KPA_Planprogram	
	Utarbeidet av	Rolf-Erik Poppe	
	Kontrollert av	Per Einar Tveit	
	Godkjent av	Kai Egil Bachér	

FORORD

En kommuneplan består av en samfunnsdel og en arealdel. Etnedal kommune skal nå revidere arealdelen. Denne er et juridisk bindende dokument og skal bestå av et plankart med tilhørende planbestemmelser og retningslinjer, samt en planbeskrivelse. Dette fastsetter arealbruken i kommunen og angir hvilke formål arealene skal benyttes til. Arealdelen skal favne om kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver. Kommuneplanens arealdel er sammen med samfunnsdelen et av de viktigste verktøyene for å styre kommunens utvikling. Gjeldende arealplan ble vedtatt av Etnedal kommunestyre 22.06.2011.

Ved revisjon av en kommuneplan skal det iht. Plan- og bygningsloven §11-13 utarbeides planprogram. Hensikten med planprogrammet er å sette rammer for og sikre oversikt og forutsigbarhet for planarbeidet. Arealdelen med tilhørende konsekvensutredning skal utarbeides på bakgrunn av fastsatt planprogram.

Åpent informasjonsmøte **XX.XX.2017 kl. XX.XX** i Kommunehuset.

Innspill til endringer av planprogrammet skal være skriftlige og poststempelt senest **XX.XX.2017**. Innspill merkes «Innspill KPA» og kan rettes ved bruk av det **elektroniske skjemaet (!?)** "Høringsuttalelse - KPA" som finnes på www.etnedal.kommune.no/XXXXX

eller pr. post til Etnedal kommune, Kyrkjevegen 10, 2890 Bruflat

Høringsfrist **XX.XX.2017**

For kommuneplan skal det utarbeides planprogram etter reglene i § 4–1. Forslag til planprogram skal sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn senest samtidig med varsel om oppstart og kunngjøring av planarbeidet og gjøres tilgjengelig gjennom elektroniske medier. Fristen for å gi uttalelse skal være minst seks uker.

Planprogrammet fastsettes av kommunestyret. Kommunestyret kan delegerer myndigheten i samsvar med kommunelovens regler. Kommuneplaner med retningslinjer eller rammer for framtidig utbygging skal inneholde en særskilt vurdering og beskrivelse av planens virkninger for miljø og samfunn, jf. § 4–2 andre ledd.

Plan- og bygningsloven §11-13

INNHOOLD

1. INNLEDNING	s.5
1.1. Mål for planarbeidet	
1.2 Planprogrammets funksjon	
2. PLANPROSESSEN	s.6
2.1 Planoppstart og planprogram	
2.2 Utredning av planløsninger	
2.3 Offentlig ettersyn	
2.4 Endelig vedtak	
3. ORGANSIERING OG MEDVIRKNING	s.7
3.1 Organisering	
3.2 Medvirkning	
4. FØRINGER FOR PLANARBEIDET	s.8
4.1 Kommunal planstrategi	
4.2 Kommuneplanens samfunnsde	
4.3 Risiko og sårbarhetsanalyse for Etnedal kommune (ROS)	
4.4 Lovverk, forskrifter og retningslinjer	
5. ØNSKET UTVIKLING	s.9
5.1 Etnedal kommune sine mål og ambisjoner i samfunnsdelen	
5.1.1 Befolkningsutvikling, boligutvikling og boområder	
5.1.2 Vekst og utvikling i næringslivet, sysselsetting	
5.1.3 Langsiktig og bærekraftig arealforvaltning	
5.1.4 God og forsvarlig vekst og utbygging av fritidsboliger	
5.1.5 Andre mål og ambisjoner	
6. KRITERIER OG KRAV	s.11
6.1 Kriterier for innspill til arealdelen	
6.2 Krav til gjennomføring	
7. KONSEKVENsutredning OG ROS	s.11
7.1 Krav om konsekvensutredning (KU)	
7.2 Hva KU skal få frem	
7.3 Tema og utredninger som skal belyses i KU	
7.4 Metodikk	
7.5 Risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS)	
7.6 Siling før KU	
8. FREMDRIFTSPLAN	s.13
9. VEDLEGG	s. 14

1. INNLEDNING

1.1. Mål for planarbeidet

Hovedmålet med planarbeidet er å revidere kommunens arealdel og styre kommunens arealforvaltning. Av formålsparagrafen til Plan- og bygningsloven fremgår det at «Loven skal fremme bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner» og at «Planlegging etter loven skal bidra til å samordne statlige, regionale og kommunale oppgaver og gi grunnlag for vedtak om bruk og vern av ressurser.»

Sentrale mål for den ferdige arealplanen:

- Planen skal sørge for overordnet og samordnet samfunnsutvikling i kommunen
- Gjøre det oversiktlig hva som er gjeldende plan for bruk av areal
- Planen skal ivareta natur- og miljøhensyn og sikre dette for kommende generasjoner
- Planen skal danne grunnlaget for samarbeid av drift av funksjoner i kommunen
- Arealplanen er et dokument som skal redusere saksbehandlingstid for forslagstillere og kommunen
- Arealdelen skal ha et langsiktig perspektiv og sikre forutsigbarhet

Iht. Plan- og bygningsloven skal kommuneplanens arealdel inneholde:

- Plankart
- Planbestemmelser
- Planbeskrivelse med Konsekvensutredning (KU) og Risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS)

1.2 Planprogrammets funksjon

For kommuneplaner som kan ha vesentlige virkninger på miljø og samfunn, skal det som ledd i varsel av planoppstart utarbeides et planprogram som gir grunnlag for planarbeidet. Dette bidrar til å sikre forutsigbarhet og ønsket fremgang.

Et planprogram skal belyse:

- Intensjonen med planarbeidet
- Planprosessen med fremdriftsplan, frister og organisering
- Opplegg for medvirkning, informasjon og høringer
- Hvilke alternativ og temaer som vil bli vurdert
- Behovet for utredninger, jfr. Plan- og bygningsloven §4-1

2. PLANPROSESSEN

2.1 Planoppstart og planprogram

- Første utkast til planprogram presenteres for Formannskapet 09.02.2017
- Utkast til planprogram presenteres for Regionalt planforum 21.03.2017
- Kommunestyret behandler planprogrammet 27.04.2017. Planprogrammet legges ut til offentlig ettersyn i minst 6 uker samtidig med varsel om oppstart.
- Informasjonsmøte
- Kommunestyret vedtar Planprogrammet 29.06.2017

2.2 Utredning av planløsninger

- Registrering og utredning av temaer planen skal inneholde
- Utredning av innkomne forslag
- Faglig og politisk siling
- Konsekvensutredning og ROS av de innspillene som tas med videre i prosessen
- Ny siling på bakgrunn av konsekvensutredninger og ROS-analyser
- Planforslag utarbeides
- Planforslag presenteres for Regionalt planforum
- Utarbeidelse av forslag til ny plan

2.3 Offentlig ettersyn

- Informasjonsmøte
- Høring i minst 6 uker
- Merknadsbehandling og forslag til evt. endringer i planen. Ved innsigelse fra regionale myndigheter eller nabokommuner, bringes dette inn for Regionalt planforum
- Planen justeres iht. merknader/innsigelser
- Utarbeidelse av nytt planforslag

2.4 Endelig vedtak

- Dersom det fremdeles er innsigelser til planen, vil det være nødvendig med meklingsmøter eller endringer i planen som vil medføre nytt offentlig ettersyn.

3. ORGANISERING OG MEDVIRKNING

3.1 Organisering

Plan- og næring er prosjektgruppe med ansvar for organisering, gjennomføring, medvirkning og faglige vurderinger. Ved behov for særlige utredninger opprettes egne faggrupper. Dialogmøter med Fylkesmannen vil være aktuelt. Rådmannens ledergruppe er administrativ styringsgruppe. Formannskapet er politisk styringsgruppe og fatter alle vedtak frem til kommunestyret endelig vedtar planen.

Kommunestyret

Formannskapet
Politisk styringsgruppe

Rådmannens ledergruppe
Administrativ styringsgruppe

Plan- og næring
Prosjektgruppe, praktisk gjennomføring

Fag-/referansegrupper

3.2 Medvirkning

Høringer og offentlig ettersyn av planprogrammet skal sikre alle anledning til å påvirke aktuelle problemstillinger og tema i planarbeidet. Planoppstart og offentlig ettersyn kunngjøres ved annonser i Oppland arbeiderblad og Avisa Valdres samt på kommunens hjemmeside.

Offentlige myndigheter, nabokommuner, interesseorganisasjoner og lag og foreninger varsles ved brev eller epost.

I tillegg til annonsering, vil det bli holdt folkemøte for informasjon og dialog. Det legges opp til et slikt møte i forbindelse med varsel om oppstart og et møte når planforslaget er klart.

Hele prosessen, med tilhørende materiale som vurderinger og referat, vil legges ut på kommunens hjemmeside, www.etnedal.kommune.no

4. FØRINGER FOR PLANARBEIDET

Noen relevante føringer for planarbeidet er listet i det følgende.

4.1 Kommunal planstrategi

Etnedal kommunestyre vedtok planstrategi sommeren 2012. Planstrategien er en drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutviklingen, herunder langsiktig arealbruk, miljøutfordringer, sektorenes virksomhet og en vurdering av samlet kommunalt planbehov i perioden.

4.2 Kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel ble vedtatt 16.10.2008. Av samfunnsdelen fremgår langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunen. Sentrale føringer i samfunnsdelen som vil ha betydning for arealdelen fremgår av pkt. 5.

4.3 Risiko og sårbarhetsanalyse for Etnedal kommune (ROS)

Kommunens ROS-analyse ble sist revidert i 2011. Målsettingen med analysen er å avdekke risiko og sårbarhet for lokalsamfunnet og Etnedal kommune.

4.4 Lovverk, forskrifter og retningslinjer

- Plan- og bygningsloven med forskrifter og rikspolitiske retningslinjer
- Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging
- St. melding 26 Regjeringens miljøpolitikk og rikets miljøtilstand
- Forvaltningsloven
- Jordloven
- Naturmangfoldloven
- Skogloven
- Friluftsløven
- Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag (Motorferdselloven) med forskrifter
- Forurensningsloven
- Kulturminneløven
- Lov om folkehelsearbeid (Folkehelseløven)
- Forskrift om konsekvensutredning
- Konsekvensutredninger. Kommuneplanens arealdel. Veileder.
- Forskrift om rammer for vannforvaltning
- Kart- og planforskriften
- Regional plan for vannforvaltning i vannregion Vest-Viken
- Regional plan for samfunnssikkerhet og beredskap 2014–2017, Oppland
- Den europeiske landskapskonvensjonen
- Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen
- Energi- og klimaplan for Hallingdal og Valdres
- Rundskriv T-5/99 B, Tilgjengelighet for alle

5. ØNSKET UTVIKLING

5.1 Etnedal kommune sine mål og ambisjoner i samfunnsdelen

Kommunens målsettinger skal gjenspeiles i arealdelen. Av kapittel 3.0 i kommuneplanens samfunnsdel fremkommer definerte satsingsområder med mål og strategier som har betydning for arealdelen og som vil ha særlig fokus i planarbeidet. Oppsummert dreier satsingsområdene seg primært om;

5.1.1 Befolkningsutvikling, boligutvikling og boområder

Som mange distriktskommuner opplever Etnedal kommune befolkningsnedgang og en dreining mot en eldre befolkning. Det er en målsetting at Etnedal skal være en attraktiv bo-kommune, spesielt for familier og unge i etableringsfasen. Endringer i familiemønster, krav til mobilitet og endret levesett medfører andre krav til bosetning enn i tidligere tider.

Gjennom planprosessen skal vi:

- Utrede arealbehovet for boligbygging og hvor boligområder skal lokaliseres, sentrumsnært så vel som spredt
- Avklare og vurdere bestemmelser knyttet til boområder
- Vurdere mulige utvidelsesmuligheter ved fremtidige planer
- Vurdere nåværende retningslinjer for fradeling av tomtestørrelse knyttet til boliger på fraflyttede bruk med en ambisjon om å åpne for fradeling av større tomter.

5.1.2 Vekst og utvikling i næringslivet, sysselsetting

Jordbruk, skogbruk og offentlig sektor har lenge vært de viktigste sysselsettingene i Etnedal, men sysselsettingen har gått kraftig ned siden år 2000. Det er en målsetting å ta vare på og videreutvikle de arbeidsplassene som er og å etablere nye.

Gjennom planprosessen skal vi:

- Vurdere hvilke typer næring det trengs arealer til, og hvor ulike typer næringer bør lokaliseres
- Vurdere muligheten for utvidelse av eksisterende næringsarealer for fremtiden
- Vurdere holdningen til motorferdsel i utmark, og om det er et potensiale for bærekraftige løsninger knyttet spesielt til bilkjøring på is og etablering av scooterleder knyttet til fritidskjøring
- Vurdere bruk av arealer til naturbasert næring

5.1.3 Langsiktig og bærekraftig arealforvaltning

Etnedal har en mangfoldig natur og et variert landskap, men det mangler en helhetsvurdering av naturmangfoldet sett i sammenheng med arealforvaltning. Det er en målsetting i kommuneplanen at arealforvaltningen skal være langsiktig og bærekraftig og bidra til fremtidig verdiskapning og utvikling. Herunder følger å opprettholde arealer med dyrka mark og ivareta biologisk mangfold. Det er viktig med en vurdering av naturen som en

verdi i seg selv. Naturen er også en viktig årsak til at folk velger å kjøpe hytte eller velger å bo i Etnedal. Kommunen har fått innvilget sin søknad om å få være med i pilotprosjektet om kommunedelplaner for naturmangfold i regi av Miljøverndirektoratet. Det er ønskelig at arbeidet i størst mulig grad går parallelt med arbeidet med kommuneplanens arealdel. Oppstartsmøte for arbeidet med kommunedelplan for naturmangfold vil være i april/mai 2017. Målet er at denne planen skal bidra til å sikre viktige natur- og friluftssinteresser i kommunen og at disse kan innlemmes som hensynssoener i arealdelen.

Gjennom planprosessen skal vi:

- Sørge for at arealdelen blir nært knyttet opp mot det planlagte arbeidet med kommunedelplan for naturmangfold
- Sørge for at viktige natur- og friluftsområder blir opprettholdt og skjermet
- Se hytteområder og aktivitetsarealer i sammenheng
- Vurdere muligheten for tilpasset tilrettelegging langs Etna, som er et verna vassdrag
- Vurdere nærmere retningslinjer og avklaringer knyttet til bruk av areal inn mot Langsua Nasjonalpark

5.1.4 God og forsvarlig vekst og utbygging av fritidsboliger

Med over 2000 hytter er Etnedal en hyttekommune, noe den også skal fortsette å være i framtiden. Økt hytteutbygging gir imidlertid utfordringer med tanke på håndtering av avløp, energibruk, økt trafikk og nedbygging av utmarksområder og natur. Av kommunal planstrategi 2012 – 2016 fremgår det at utbygging av helt nye områder bør unngås og at det heller bør legges til rette for fortetting og utvidelse av eksisterende hytteområder. Det heter også at dette bør være et viktig tema for den langsiktige arealbruken i kommunen og at det bør konkretiseres ved fremtidige revideringer av arealdelen.

Gjennom planprosessen skal vi:

- Vurdere nåværende prinsipper og reglement for bygging av fritidsboliger i snaufjell. Etnedal kommune ønsker å vurdere om det fortsatt skal være absolutt forbud mot dette, eller om det er hensiktsmessig å gi åpning for dette i tilknytning til allerede bebyggede områder.
- Ivareta balansen mellom bruk og vern
- Avklare hvordan vannforsyning og avløp fra hyttene skal håndteres sett i lys av forurensing og vassdragsforvaltning i framtida.
- Vurdere mulige utvidelsesmuligheter ved fremtidige planer
- Vurdere nåværende reglement knyttet til inngjerding av fritidsbebyggelse. Etnedal kommune ønsker å vurdere om dagens reglement er hensiktsmessig for å ivareta grensesnittet beiteproblematikk /hyttebebyggelse
- Avklare prinsipper for dispensasjon og bygging i LNF-områder

5.1.5 Andre mål og ambisjoner

I tillegg til satsingsområder ovenfor fremgår følgende andre mål og ambisjoner med betydning for arealdelen;

- Redusere klimagassutslipp og redusere omfang av naturkatastrofer.
- Forvalte naturressursene slik at vi belaster miljøet minst mulig og sikrer rent vann, luft og jord.
- Samfunnssikkerhet og beredskap, sikre et sikkert samfunn.
- Universell utforming slik at kommunen er tilgjengelig for alle.

Det henvises for øvrig til Kommuneplanens samfunnsdel 2016-2026 pkt. 3.0 Satsingsområder og andre områder med betydning for kommunesamfunnet.

6. KRITERIER OG KRAV

6.1 Kriterier for innspill til arealdelen

Ved innspill på nye områder for bebyggelse og anlegg, skal den enkelte forslagsstiller så langt det er mulig redegjøre for tiltakets konsekvenser. I dialog med kommunen kan det være aktuelt å gjøre ytterligere utredninger og undersøkelser for å ta stilling til om foreslåtte byggeområder kan innarbeides i planforslaget.

Eget skjema for innspill, *Innspill til kommuneplanens arealdel*, samt *Kriterier for ny fritidsbebyggelse* ligger på kommunens hjemmeside og på servicekontoret i kommunehuset.

Tiltak som ligger inne i nåværende plan, men som ikke er påbegynt må spilles inn på nytt og vurderes etter de nye kriteriene. Hver enkelt grunneier som har disse områdene vil bli underrettet om dette pr. brev.

6.2 Krav til gjennomføring

For å sikre fremdrift og unngå planer som ikke blir realisert, vil planen stille krav til tidspunkt for gjennomføring. Om reguleringsplan ikke er påbegynt innen **2 år** og ferdigstilt innen **4 år** etter vedtatt arealplan vil tiltaket bli tatt ut av planen. Tiltaket skal igangsettes senest **5 år** etter vedtatt plan.

Er disse fristene ok?

7. KONSEKVENsutredning OG ROS

7.1 Krav om konsekvensutredning

I henhold til Plan- og bygningsloven §4-2 fremgår det at kommuneplanens arealdel omfattes av kravet om konsekvensutredning (KU). KU skal avdekke planens virkninger for miljø og samfunn, herunder egnethet og samfunnsnytte på den ene siden og hvilke verdier som går tapt samt mulige avbøtende tiltak på den andre. Konsekvenser av alle nye områder for utbygging og vesentlig endret arealbruk skal beskrives og fremgå av utredningen, både enkeltvis og samlet.

Det er en klar målsetting at kommuneplanens arealdel skal ha et langsiktig, overordnet og helhetlig perspektiv der KU skal sikre et tilstrekkelig godt beslutningsgrunnlag.

7.2 Hva KU skal få frem

KU skal blant annet få frem;

- Viktige miljø- og samfunnsverdier
- Konsekvenser av foreslått utbygging for disse verdiene
- Tiltak for å unngå negative virkninger
- Utredning av alternativer

7.3 Tema og utredninger som skal belyses i KU

Områder vurdert som nye utbyggingsområder skal vurderes ut fra lokale, regionale og nasjonale perspektiv. Følgende tema og utredninger skal belyses i en KU:

- Miljø- og naturressurser
- Samfunn- og naturverdier
- Friluftsliv og rekreasjon, folkehelse, universell utforming
- Næringsutvikling og sysselsetting
- Bærekraftig utvikling
- Landbruksressurser
- Barn og unge
- Landskap/grønnstruktur
- Område-/tettstedsutvikling, nærmiljø
- Kulturminner og kulturmiljø
- Transportbehov
- Forurensning, herunder også støy
- Kommuneøkonomi, infrastruktur
- Energibehov og løsninger
- Samfunnssikkerhet
- Trafikkforhold

For alle temaene skal konsekvensutredningen vise:

- Hvilke verdier som er knyttet til det arealet som påvirkes
- Hvordan disse verdiene påvirkes
- Hvilke konsekvenser påvirkningen vil få

7.3 Metodikk

KU skal i hovedsak følge metodikken i Statens Vegvesen Håndbok 140. Håndboken retter seg mot planarbeid der det er behov for å valg av ulike alternativ og oppfyller Plan- og bygningslovens krav til innhold i en KU.

Ved analyse av konsekvenser ved ny arealbruk skal konsekvensene vurderes fra store, negative konsekvenser (-3) til store, positive konsekvenser (+3). Om tiltaket ikke har særskilte konsekvenser vil det vurderes som 0. I tillegg til dette vil faglige vurderinger og annen kunnskap bli lagt til grunn. Materiale fra forrige revisjon vil og være en verdifull kilde i prosessen.

7.4 Risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS)

Ved utarbeidelse av planer for utbygging skal det gjennomføres ROS-analyse for planområdet. Analysen skal avdekke alle risiko- og sårbarhetsforhold som har betydning for hvorvidt arealet er egnet til utbygging og hvorvidt tiltaket vil føre til endringer av dette. Områder med fare, risiko eller sårbarhet merkes av i planen som hensynssone.

7.5 Siling før KU

Før enkeltområder konsekvensutredes, vil det være hensiktsmessig med en siling. Byggeområder og tiltak som vil bli ekskludert fra videre behandling gjelder områder som:

- ligger i eller er i konflikt med eksisterende seterområder
- ligger på dyrka eller dyrkbar mark
- ligger innfor 50-100 metersbeltet langs vann- og vassdrag
- ligger innenfor INONområde eller buffersone for dette
- er i konflikt med kulturminner
- er utsatt for snøskred, jordras, steinsprang, flom elektromagnetisk stråling, radioaktivitet mm.

8. FREMDRIFTSPLAN

Nedenstående skjema viser foreslått fremdriftsplan. Endringer kan forekomme. **Må endres.**

Aktivitet	Måned																				
	feb.	mars	april	mai	juni	juli	aug	sept	okt	nov	des	jan	feb	mars	april	mai	juni	juli	aug	sept	okt
Utarbeidelse av planprogram	■																				
Presentasjon for Reg. planforum		■																			
Bearbeiding av planprogram				■																	
Offentlig ettersyn					■	■	■	■													
Vedtak av planprogram								■													
Utredninger/konsekvensutredninger									■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Samstilling av planmateriale												■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Politisk behandling																■					
Høring av planforslaget																■	■	■	■	■	■
Bearbeiding etter merknader																	■	■	■	■	■
Vedtak av plan																				■	■
Milepæl	■	■																			
Offentlig ettersyn	■	■																			
Prosess	■	■																			

9. VEDLEGG

Vedlegg 1: Kommuneplanens arealdel 2011 – 2014

Vedlegg 2: Kommuneplanens samfunnsdel 2016 – 2026

Vedlegg 3: Kommunal planstrategi 2012 – 2016

Vedlegg 4: Skjema_Innspill til kommuneplanens arealdel

Vedlegg 5: Kriterier for ny fritidsbebyggelse

UTKAST